

In regards to certain Late Neolithic - Early Eneolithic synchronism from Banat and Transylvania. A Bayesian approach to published absolute dates

Florin DRAȘOVEAN

Abstract: *The study analyzes the synchronism between the cultures of the late Neolithic and the early Eneolithic from Banat and Transylvania, based on the Bayesian models of the ^{14}C data gathered from Uivar-Gomilă, Foeni-Cimitirul Ortodox, Orăștie-Dealul Pemilor, Cerișor-Cauce and Alba Iulia-Lumea Nouă. By comparing the absolute data with the stratigraphic situation of these sites, it has been concluded that the genesis of the Turdaș culture takes place during the Vinča C2 phase, with the help of some cultural elements from Banat at that time. Also, the Turdaș II phase cannot be placed earlier than Vinča C2/C3, while Turdaș III is contemporary with Vinča C3-D and ends with the arrival of the Foeni group in Transylvania. Due to its new chronological position, the Foeni group may have contributed not only to the genesis of the Petrești culture, but also that of the Ariușd-Cucuteni culture.*

Rezumat: *Studiul de față analizează sincronismele dintre culturile neoliticului târziu și cele ale eneoliticului timpuriu din Banat și Transilvania, pe baza modelului Bayesian de interpretare a datelor ^{14}C provenite din siturile de la Uivar-Gomilă, Foeni-Cimitirul Ortodox, Orăștie-Dealul Pemilor, Cerișor-Cauce și Alba Iulia-Lumea Nouă. Prin compararea datelor absolute cu cele stratigrafice din cadrul acestor situri, a fost posibilă concluzionarea faptului că geneza culturii Turdaș are loc în timpul fazei C2 a culturii Vinča, cu sprijinul unor elemente culturale contemporane din Banat. De asemenea, faza Turdaș II nu poate fi plasată mai devreme de Vinča C2/C3, în timp ce faza Turdaș III este contemporană cu Vinča C3-D, iar finalul respectivei culturii fiind marcată de pătrunderea grupui Foeni în Transilvania. Având în vedere noua poziție cronologică a grupului Foeni, acesta poate să fi contribuit nu numai la geneza culturii Petrești, dar, de asemenea, la cea a culturii Ariușd-Cucuteni.*

Keywords: *Late Neolithic and Eneolithic, Banat and Transylvania, synchronisms, Bayesian approach of the ^{14}C data.*

Cuvinte cheie: *neolitic târziu și eneolitic, Banat și Transilvania, sincronisme, abordare Bayesiană a datelor ^{14}C .*